

Тема: Василь Стефаник. Огляд життя і творчості. Новела «Камінний хрест».

Мета: ознайомити учнів із життям і творчістю В. Стефаника, розкрити ідейно-художній зміст новели «Камінний хрест»; розвивати вміння учнів висловлювати свої думки з приводу прочитаного; прищеплювати їм шанобливе ставлення до загально - людських цінностей.

Обладнання: портрет письменника, виставка його творів.

Хід уроку

I. Мотивація навчальної діяльності учнів

1. Оголошення теми, мети, завдань уроку.

II. Актуалізація опорних знань учнів.

1. Вступне слово вчителя.

Василь Стефаник... Селянин з діда-прадіда, сільський філософ, новеліст світового рівня.

Поряд із видатними новелістами Гі де Мопассаном, А. Чеховим, Е. Хемінгуєм, які здобули визнання у світовій літературі, дослідники ставлять Василя Стефаника. Він був великим новатором і майстром стислої, драматичної за змістом соціально-психологічної за змістом новели про сільське життя. Вражаючим є розуміння Стефаником душі свого героя – знедоленого селянина, захоплює і вміння автора створювати кінематографічні за точністю та деталями образи, дивовижно глибокі символи.

2. Бесіда з учнями за планом.

- 1) Характеристика епохи, в яку жив і творив письменник.
- 2) Дитячі та юнацькі роки письменника. Стосунки з родиною.
- 3) Початок літературної діяльності. Основні збірки письменника.
(1899 – «Синя книжечка»; 1900 – «Камінний хрест»; 1901 – «Дорога»; 1905 – «Моє слово»; 1926 – «Земля».)
- 4) Дружба Василя Стефаника з іншими митцями слова.
- 5) Останні роки життя письменника.

III. Сприйняття й засвоєння учнями навчального матеріалу.

1. Слово вчителя з елементами бесіди.

Твори В. Стефаника, написані кров'ю серця й великим талантом, стали окрасою не лише української, а й світової літератури. Письменник хотів бачити свій край щасливим, і своєю творчістю наближав цей час.

Стефаник увійшов в історію світової новелістики як автор правдивих соціально-психологічних новел з життя галицького селянства. Проїняті трагізмом і глибиною душевних переживань, його твори стали яскравим свідченням засвоєння письменником найвищих досягнень європейських літератур.

1. Записати в зошити.

Тематичні рамки прози В. Стефаника.

- 1) Показ безвихідного становища галицького селянства.
- 2) Змалювання родинної трагедії, ідіотизму сільського життя, тягара економічних і соціальних чинників.
- 3) Відтворення психології селянина-емігранта.

- 4) Антивоєнні мотиви новел Стефаника. Твори на жовнірську тематику.
- 5) Зображення повоєнного села в часи польсько-шляхетського панування.

2. Слово вчителя.

Розорення і безпросвітні злидні наприкінці 19 ст. гнали галицьких селян в масову еміграцію до Америки. Проводи на чужину здалися письменнику схожими на похорон. Це призвело до створення новели «Камінний хрест». (1899)

Повідомлення учня на тему «Еміграція галицьких селян до Америки та Канади наприкінці 19 – початку 20 ст. Прообрази новели «Камінний хрест».

(Новелу написано на основі реальних подій. Прообразом Івана Дідуха була реальна особа – рухівський селянин Іван Ахтемійчук, який дійсно виїхав до Канади і листувався з письменником).

3. Робота з текстом новели «Камінний хрест».

- 1) Знайти місця, де показано любов Івана Дідуха до своєї землі, до того піщаного горба.
- 2) Чому ж Іван Дідух їде до Канади?
- 3) Якими художніми засобами підкреслюється тяжке становище сім'ї Івана Дідуха і безрадісне майбутнє емігрантів?
- 4) Чому новелу названо «Камінний хрест»? Що символізує ця назва?

III. Закріплення вивченого матеріалу.

Один із учнів робить висновок про новелу «Камінний хрест».

IV. Домашнє завдання.

Підготувати життєвий і творчий шлях Лесі Українки.